

Президія НАН України розглянула

Перед початком чергового засідання Президії НАН України 13 січня 2016 року академік НАН України Б.Є.Патон поздоровив з ювілеями першого віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Наумовця та члена Президії НАН України академіка НАН України В.Д.Походенка і вручив їм нагороди Національної академії наук України.

***

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь голови Наукової ради цільової програми співробітництва НАН України з Європейським центром ядерних досліджень (ЦЕРН) та Об'єднаним інститутом ядерних досліджень віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Загороднього «Перспективні фундаментальні дослідження з фізики високих енергій та ядерної фізики».

В її обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, академік-секретар Відділення ядерної фізики та енергетики НАН України, науковий керівник Інституту теоретичної фізики ім.О.І.Ахієзера Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» академік НАН України М.Ф.Шульга, завідувач відділу Інституту теоретичної фізики ім.М.М.Боголюбова НАН України член-кореспондент НАН України Г.М.Зінов'єв, завідувач відділу Інституту ядерних досліджень НАН України доктор фізико-математичних наук Ф.А.Даневич, голова Північно-Східного наукового центру НАН України та МОН України академік НАН України В.П.Семиноженко, заступник міністра освіти і науки України доктор фізико-математичних наук М.В.Стріха, директор Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України член-кореспондент НАН України С.О.Довгий, директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Я.С.Яцків.

Президія НАН України зауважила, що співпраця українських учених із Європейським центром ядерних досліджень та Об'єднаним інститутом ядерних досліджень розпочалася досить давно, ще за радянських часів. Але тоді вона здійснювалася як правило на індивідуальному рівні або обмежувалася участю у спільних наукових конференціях та школах. Від 1992 року НАН України спрямовувала зусилля академічних установ на те, щоб українські вчені були задіяні в наукових програмах ЦЕРН і Об'єданого інституту ядерних досліджень.

Забезпечення реалізації цільової програми співробітництва НАН України з ЦЕРН та Об'єднаним інститутом ядерних досліджень в галузі фізики високих енергій та ядерної фізики, яка стала черговим етапом у розвитку співпраці з цими потужними науковими центрами, мало суттєве значення для прийняття керівництвом ЦЕРН у жовтні 2013 року рішення щодо вступу України до цієї організації як асоційованого члена.

Програма дала змогу українським фахівцям брати участь у підготовці, проведенні фізичних експериментів в ЦЕРН і Об'єднаному інституті ядерних досліджень й обробленні результатів досліджень, внаслідок чого було отримано низку важливих результатів, які збагатили світову та вітчизняну науку. На сьогодні українські вчені є співавторами понад 300 наукових праць, одержаних за результатами досліджень в ЦЕРН та Об'єднаному інституті ядерних досліджень.

Враховуючи ефективність виконання програми і значний внесок українських учених у проведення досліджень Європейським центром ядерних досліджень та Об'єднаним інститутом ядерних досліджень, а також важливість забезпечення заходів, пов'язаних з асоційованим членством України в ЦЕРН, було запропоновано започаткувати нову цільову програму співробітництва НАН України з ЦЕРН та Об'єднаним інститутом ядерних досліджень «Ядерна матерія» на 2016-2017 роки.

28 грудня 2015 року на спільному засіданні Колегії Міністерства освіти і науки України та Президії НАН України розглядалось питання про реалізацію Угоди між Україною та ЦЕРН стосовно надання статусу асоційованого члена в цій організації. Учасники засідання схвалили низку заходів, спрямованих на виконання дорожньої карти розвитку досліджень з фізики високих енергій в Україні, у тому числі подовження цільової академічної програми.

Президія НАН України доручила академіку НАН України А.Г.Загородньому забезпечити координацію та контроль за виконанням цього завдання, а також за реалізацією програми «Ядерна матерія».

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

***

Потім Президія НАН України та запрошені заслухали і обговорили доповідь директора Інституту народознавства НАН України академіка НАН України С.П.Павлюка «Особливості сучасних трансформацій етнокультурних процесів у масиві українського порубіжжя».

Виступи академіка НАН України Б.Є.Патона, завідувача відділу Національного науково-дослідного інституту українознавства МОН України доктора історичних наук М.В.Гримич, директора Інституту української мови НАН України доктора філологічних наук П.Ю.Гриценка, академіка-секретаря Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, директора Інституту літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України академіка НАН України М.Г.Жулинського, заступника міністра освіти і науки України доктора фізико-математичних наук М.В.Стріхи, віце-президента НАН України академіка НАН України С.І.Пирожкова, директора Головної астрономічної обсерваторії НАН України академіка НАН України Я.С.Яцківа, голови Західного наукового центру НАН України та МОН України, директора Фізико-механічного інституту ім.Г.В.Карпенка НАН України академіка НАН України З.Т.Назарчука, директора Інституту археології НАН України

академіка НАН України П.П.Толочка, академіка-секретаря Відділення економіки НАН України, директора Інституту демографії та соціальних досліджень ім.М.В.Птухи НАН України академіка НАН України Е.М.Лібанової засвідчили, що у доповіді висвітлено широке коло проблем, пов'язаних з особливостями сучасних трансформацій етнокультурних процесів у масиві українського порубіжжя, проаналізовано досвід наукового узагальнення явищ традиційної культури та побуту українського етносу на порубіжних територіях.

Наголошувалось, що установи Академії роблять вагомий внесок у комплексне дослідження сучасних етнокультурних явищ, вироблення ефективної державної політики у сфері міжетнічних відносин.

Разом із тим на сучасному етапі необхідно активізувати дослідження етнокультурних процесів регіонів порубіжжя по всьому державному кордону України. Доцільно приділити більшу увагу висвітленню суспільної ролі і значення культурних цінностей та механізмів функціонування української культури в контексті трансформацій культурних систем.

З цією метою, на думку Президії НАН України, слід активніше використовувати потенціал співпраці з науковцями країн-членів МААН – сусідів України, а також Західної та Східної Європи, із ученими Національної академії мистецтв України і профільних кафедр вищих навчальних закладів.

Потребує активізації й співпраця з Міністерством культури України у проведенні заходів з популяризації культурної взаємодії українського і сусідніх народів.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

***

Крім того, Президія НАН України затвердила результати державної атестації наукових установ НАН України, яка була проведена у грудні 2015 року; погодила зміни до переліку уповноважених представників від НАН України з питань виконання двосторонніх договорів про співробітництво НАН України з академіями наук і організаціями, які входять у Міжнародну асоціацію академій наук; затвердила план підготовки питань для розгляду на засіданнях Президії НАН України у 2016 році; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України